

va. Ker je do tedaj duša že v paradižu, vržejo jestvine v reko, da jih ponese v morje. Enainpetdeseti dan se moli očiščevalna molitev in odprejo domači oltar. Omenjenega dne postavijo ob desno stran groba nagrobni kamen. Na spomeniku je zapisano: ime, stan in kratka zgodovina umrlega.

Pokopališča šintoistov so daleč proč od človeških bivališč po gozdovih in na hribih.

Po celi štajerski so raznešeni plakati z razglasom »Slovenskega Gospodarja«. Vsem, ki so jih dali razvesiti, iskrena hvala. One, ki jih še imajo, prosimo, da jih razvesijo za praznike. V trgovinah in gostilnah ter trafikah naj visi razglas »Slovenskega Gospodarja«. — Ako jih še kje potrebujete, ali jih niste prejeli, vas prosimo, da nam sporočite, jih lahko še dobite!

Čudne organizacije.

V naslednjem hočemo pokazati, v kake organizacije (tako imenovane klube) se v novejšem času družijo razni posebnosti.

Klub debeluharjev. V Ameriki, v Lisaboni na Portugalskem in v Monakovem obstojajo organizacije, ki se imenujejo »Klub debeluharjev«. Pogoji za sprejem je telesna teža 100 do 120 kilogramov. Namen članov je, znižati debelost s pomočjo športa in rastlinske prehrane.

V Parizu obstoja klub enookih, v New Yorku klub enonogih. V mestu Marseille na Francoskem so organizirani pobiralci cigaretnih in smodkinih odpadkov.

Znan je klub zanemarjenih zakonskih mož na Dunaju. V Londonu obstoja klub starih očetov.

V kraju Lussex Dows v bližini mesta Stortington na Angleškem poznajo klub priprostih. Pred kratkim je kupila bogata Angležinja, ki se je naveličala vsega mogočega uživanja ter rajanja po svetu, blizu mesteca Stortington posest, kateri pravi: »Svetišče«. Organiziran je na tem svetišču poseben klub, ki šteje 40 članov. Prebivajo v priprostih kočah, ali na vozovih ter se preživljajo kar najbolj priprosto. Radovednežem pripovedujejo, da jih ziblje priprosto življenje v rajsko blaženem miru. Zelo razširjen je po mestih Združenih držav klub rdečelascev.

Že v zadnji številki našega lista smo omenili klub trinajstih, ki obstoja v francoskem mestu Bordeaux in kojega namen je: pobijati praznoverje, ki se oprijemlje že stoletja številke 13. Klub trinajstih obstoja tudi v Londonu in je njegov namen isti, kakor ga zasleduje njegov francoski tovariš.

Omenjeni angleški klub je imel pred kratkim 13 občni zbor v petek 13. v mesecu. Vsak od trinajstih članov je pripeljal seboj v sejno dvorano po dva gosta. Klub trinajstih je stopal ob tej priliki pod dvojno lestvo, kar pomenja gotovo nesrečo. Na mizah kluba so bili čevlji, kar znači razno škodo.

Po seji je bil slovesen obed, na katerem je bilo na razpolago 13 raznih jedi. Kot predjed je bila na jedilnem listu zmes iz 13 ostrig. Žganje ter vino sta bila iz leta 1913. Razno pecivo in slad-

karije so bile zložene po mizi tako, da so tvorile številko 13. Odkar obstoja ta klub, ni umrl nobeden od članov nagelne smrti, tudi se ni pripetila nobenemu kaka izredna nesreča.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 14. decembra so pripeljali špeharji na 63 vozov 218 zaklanih svinj, kmetje 6 voz sadja, 32 vozov krompirja, 14 vozov čebule, 16 voz zelja, 24 vozov sena in 8 voz slame. Svinjsko meso so prodajali po 15–30 Din, slanino po 18–22 Din, krompir 0.75–1.25, čebulo 2.50 do 3, zelje 0.50–2.50, seno 80–110, slamo 65–70 Din. Pšenica 2.50, ječmen 2, oves 1.50, koruza 2.25–2.50, ajda 2, ajdovo pšeno 5, prosa 3 do 3.50, fižol 3–4 Din. Kokoš 30–35, piščanci 25 do 60, gos 60–80, puran 70–140, domači zajec 15–40, divji zajec 40–50. Česen 18–20, kislo zelje 4, kislta repa 2 Din. Jabolka 4–8, hruške 6–10, suhe slive 12 Din za kg. Mleko 3, smetana 12–14, surovo maslo 40–44 Din. Jajca 1.75–2, med 16–18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 21 konj, 15 bikov, 160 volov, 553 krav in 10 telet; skupaj 759 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 10. decembra 1929 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 9.25–9.50; poldebili voli od Din 8.50–9; plemenski voli od Din 8–8.25; biki za klanje od Din 7.25–9; klavne krave debele od Din 7.50–8.50; plemenske krave od Din 5–6; krave za klobasarje od Din 4–4.75; molzne krave od Din 7–9; breje krave od Din 7–9; mlada živina od Din 7–9.50; telata Din 12. Prodanih je bilo 348 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 84, v Italijo 12 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 13. decembra tega leta je bilo pripeljanih 135 svinj in ena koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5–6 tednov stari od Din 100–125; 7–9 tednov stari od Din 150–200; 3–4 mesece stari od Din 350–400; 7–5 mesecev stari 450–500; 8–10 mesecev stari 550 do 850; 1 leto od Din 1000–1500. 1 kg žive teže 10–12.50, 1 kg mrtve teže od Din 17 do 18. — Prodanih je bilo 115 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 1 kg od Din 12–20; telečje meso 1 kg od Din 20–25; svinjsko meso 1 kg od Din 15–30.

*

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino **Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica št. 25.** 1376

Pozor kmetovalci v celjski okolici. Vejniki in Petrovčani! Gnojenje je činitelj, s katerim večina kmetovalcev vse premalo računa. Zlasti zemlja v vaših občinah je vsled stalnih nasadov hmelja izčrpana in za dosego boljše kvalitete ter večje kvantitete pridelka morate segati po umetnih gnojilih, ki pa jih največkrat uporabljate nesmotreno in ne tako, da bi dosegli največji uspeh. Radi tega se bodo v teh občinah vršila strokovna predavanja o načinu gnojenja s posebnim ozirom na umetna gnojila. Predaval bo poljedelski in hmeljarski nadzornik g. inž. Janko Dolinar, za ponazoritev preda-

vanja pa mu bodo služile žive filmske slike, ki jih za to priliko dobi iz Zagreba. V Vojniku se vrši predavanje pod okriljem tamkajšnjega Katoliškega izobraževalnega društva v soboto, dne 21. decembra tega leta ob 7. uri zvečer v posojilniški dvorani. V Celju priredi predavanje celjsko Katoliško prosvetno društvo v nedeljo, dne 22. decembra ob 8. uri zjutraj v telovadnici Orlovskega doma v Samostanski ulici v Celju. Tega predavanja naj bi se poleg onih iz celjske okolice udeležili tudi Trnoveljčani in Teharčani. V Petrovčah organizira predavanje društvo »Gospodar« za nedeljo, dne 22. decembra ob 3. uri popoldne v društveni dvorani pri g. županu Jelovšku. Tudi predavanja v Petrovčah naj bi se udeležili ljudje iz okoliških občin. Vstop k predavanjem je prost. Pridejo naj ne le gospodarji, temveč tudi gospodinje ter fantje in dekleta.

Laporje. To leto smo imeli zelo dobro letino, le vinska trta je vsled izvanredno hude zime manj obrodila. Sicer se pa tudi v napredku gospodarstva precej gibljemo. Ustanovili smo kmetijsko podružnico in je že z majhno agitacijo imela prvo leto 45 članov. To število se bo to leto še podvojilo, za kar pa se naj kmetovalci brez agitacije sami pobrigajo. — Odbor je imel to leto že 5 sej, nadalje smo imeli tri poučna predavanja sledečih kmetijskih strokovnjakov: Zidanšek, kmetijski referent o poljedelstvu in umetnih gnojilih; Zupanc, živinorejski nadzornik, o napredku v živinoreji; Muri, inženir in pomožni referent, o uporabi umetnih gnojil v vseh panogah. Naročili smo že prvo leto 49 meterskih stotov umetnih gnojil in 19 ton apna. Že prvo leto smo kupili velik čistilni stroj za žito za 5.500 Din in bo do 20. decembra 1929 s prispevki popolnoma plačan. Galice smo naročili 600 kil ter tudi za naprej se naj vsak kmetovalec kot član poslužiti teh ugodnosti, ki jih kmetijska podružnica nudi. Vsi stanovi so se že združili, tedaj tudi nam je skrajna potreba, da se združimo v svojo stanovsko organizacijo, v Kmetijske podružnice. Ker je sedaj ravno taisti čas, torej združimo vse sile in na noge vsi! Predstavljali bomo združeni ogromno moč in gospodarska zbornica nam je zagotovljena.

Dramlje. Na Štefanovo, to je dne 26. decembra tega leta ob 8. uri dopoldne v lokalni družbi »Detelja« v Dramljah sklicuje sadjarska in vrtnarska podružnica svoj tretji redni občni zbor. Ker so letos na programu izredno važne točke, se vabite vsi člani in nečlani k čim mogoče največji udeležbi. Za isti dan se je zaprosilo tudi predavatelje, kakor g. Levstika iz Celja in g. Nardjana iz St. Jurja iz kmetijske šole, ki nam bosta predavala o pomenu sadjerejstva in sploh o napredku gospodarstva. Po končanem zborovanju se bodo vsem odlikovancem in nagrajalcem, ki so bili priznani na letošnji sadni razstavi, razdelile diplome in nagrade, radi tega naj nobeden ne izostane.

Sv. Jurij ob juž. železnici. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva naznanja, da se vrši njen občni zbor prihodnje nedelje, to je dne 22. decembra. Poleg običajnega sporeda bo tudi predavanje o krajevem sadnem izboru in o zatiranju škodljivcev sadnega drevja. Člani in vsi prijatelji sadjarstva, pridite v obilnem številu!

*

Kmetije, več za sebe!

Ako prideš kaj po svetu in imaš pri-ložnost opazovati mestne ljudi, opaziš takoj, da imajo vsi posamezniki svoja strokovna in stanovska glasila in organizacije. Preprosti delavci v tovarnah imajo za obrambo svojih interesov svoja strokovna glasila, obrtniki svoje, trgovci svoje, gostilničarji svoje, hišni posestniki svoje, učitelji, profesorji, advokati, duhovniki, zdravniki: vsi imajo posebej liste za svoj pouk in posebej liste za obrambo svojih stanovskih interesov.

Nasprotno pa je pri naših kmetovalcih. Pri njih malokje najdeš časopise, ki bi zastopali njihove interese, še manj pa liste, ki bi strokovno poučevali v raznih panogah kmetijskega gospodarstva. Pretežna večina živi starokopitno življenje in starokopitno gospodarstvo in kmetuje, pa neče videti novega časa in novih razmer ter novih potreb in sredstev.

Rekli boste: Pretiravaš! Prosim primer iz vašega življenja: Vsi vemo, kako so krojači hodili na štero in preprosto šivali s šivanko. Danes ni v najoddaljenejši vasi krojača brez šivalnega stroja. Kateri bi še šival samo z roko, bi umrl v revščini od gladi. V kmetijstvu pa smo Slovenci v glavnem še zelo, zelo vzadaj. Posamezni kmetovalci ali sploh ne čitajo, ali pa ne uporabljajo, kar čitajo. Tudi za svoje organizacije se ne brigajo. Še celo mislijo, da napravijo prijaznost in dobro delo tistemu, ki se žrtvuje in jih poučuje ter jim odpira oči! Kmetovalci, slabo bo, ako ostane med vami starokopitnost in neorganiziranost.

Kaj je brezpogojno potrebno?

Brepogojno potrebno za vsacega najpreprostejšega kmetovalca pri nas je, da ima »Kmetovalca« in »Slovenskega Gospodarja«, ali z drugimi besedami: vsak naš, tudi najmanjši posestnik mora biti član naše »Kmetijske družbe v Ljubljani« in član »Kmetijske zveze« v Mariboru. Kot član »Kmetijske družbe« ima vsakovrstne ugodnosti za naročevanje pri svojem kmetijskem gospodarstvu in strokovni izobrazbi. Kot član »Kmetijske zveze« pa ima organizacijo, ki v javnem življenju zastopa v državi, v banovini in v občini, pa tudi v zunanjem gospodarskem svetu njegove stanovske interese.

Vsaka reč pa je tem več vredna in prinaša tem več koristi, čim popolnejša je. Tako je tudi s kmetijskimi organizacijami. Če hočete, da bo »kmetijska družba« v polni meri za naše slovensko kmetijstvo storila svojo dolžnost, potem morate skrbeti, da bo močna in mogočna: vsi kmetovalci morate postati njeni člani!

Kmetijska družba se preosnuje!

Do sedaj Kmetijska družba ni imela toliko pomena za naše kmetijstvo, kakor ga bo imela v bodoče. Po zamisli našega bana g. inž. Serneca bo postala kmalu »Kmetijska družba« tudi stanovska in strokovna zbornica za kme-

tovalce. To je izrednega pomena in zato je potrebno, da že sedaj obstoječe podružnice podvojijo in potrojijo svoje članstvo, povsod pa se ustanovijo še nove podružnice, kjer jih do sedaj ni. Obstoj in napredek kmetijstva to zahteva. Še vedno velja Vodnikova beseda:

»Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega najprava.
Sreča te išče, um ti je dan;
našel jo bodeš, če nisi zaspan!«

*

Drevesna jama.

Ko so poljski pridelki spravljani, začne marljivi kmetovalec z zimsko praho. Mnogokrat sem slišal govoriti stare gospodarje, da je praha toliko vredna ko srednje močno gnojenje. Temu pravilo moramo dati kolikor toliko prav. Vsi vemo, da se posebno težka zemlja čez zimo zrahlja, postane bolj zračna, kar zelo ugodno vpliva na razvoj rastlin.

Drevo ima še večje zahteve kot poljski sadeži, tudi njemu je potrebna praha. Izvajamo jo s tem, da pustimo izkopane jame do spomladi odprte, s čimer se zemlja znatno izboljša.

Preden začnemo z izkopavanjem drevesnih jam, si moramo biti na jasnem, kakšno jama naj napravimo. Veliko se greši ravno pri tem poslu. Često tiči napaka v tem, da je jama premajhna ali pregloboka. Kupljeno ali doma vzgojeno drevesce je imelo v drevesnici rahlo obdelano zemljo. Korenine so jako nežne in niso v stanu prodreti v trde zemske plasti na stalnem mestu. Premala jama je vzrok, da drevesce po treh do štirih letih zaostane, se ne razvija in hira tako dolgo, dokler ga škodljivci docela ne uničijo.

Druga stvar je velika jama. Tukaj se drevo v prvi mladosti lahko razvija. Korenine postanejo močne, da morejo prodreti tudi skozi trde stene nezrahljane zemlje, ne da bi to opazili na drevesu. Ravno tako tudi pregloboka jama vabi korenine v zemljo, kjer jim manjka zraka za dihanje in razkrajanje snovi. Vsled tega drevo jedva živi in ne dela sadjarju nikakega veselja in dobička.

Pravilna jama naj bo vsaj 1,5 m široka ter 50–60 cm globoka. Oblika ima lahko kvadratno, pravokotno, okroglo, to je za končni uspeh podrejenega pomena. Zemljo pri izkopavanju točno ločimo v dve skupini: živo plast ali rušo in spodnjo mrtvo plast. Spomladaj, ko zasujemo jama 10 do 14 dni pred sajenjem, pride živa plast na dno, mrtva pa na vrh. Na ta način bodo imele rastline na razpolago dobro zemljo, slaba pa se bo izboljšala fizikalno in biološko. Če naletimo pri kopanju na ogrce, jih uničimo. Ravno tako izbirajmo morebitne korenine, ki nam lahko pozneje okužijo drevo s koreninsko plesnijo.

Včasih se prigodi, da imamo zemljišče, kjer stoji podtalna voda previsoko. Tu si lahko pomagamo s sejanjem na grič ali kup. V to svrhu se napelje toliko zemlje, da nastane 3 m širok ter 1 m visok grič. Zemljo moramo preje-

vsaj globoko prekopati. Rušo za oblaganje griča dobimo tam, kjer hočemo napraviti grič. Oblaganje ali obsejanje griča je vsekakor potrebno, da varuje trava zemljo pred izpiranjem. Tako vsajeno drevesce se lepo razvija ter dvigne ceno zemljišča.

Sedaj, ko nas zapušča za kratek čas obilica poljskega dela, mislimo na spomladansko sajenje, čigar predprilava je pravilna drevesna jama.

Martin Potočnik,

NAŠA DRUŠTVA

Naročajte celoletno! Na vsa različna vprašanja sporočamo, da morejo le celoletni naročniki imeti pravico do podpore v slučaju nesreče. Kajti pregled teh je mogoče voditi v ta namen, za ostale pa ne. — Celoletna naročnika stane Din 32. — Pomagajte si med seboj, če nima kdo denarja ravno sedaj!

Ugodna prilika za pouk v glasbi. V Mariboru že deluje osem let glasbeno društvo Omladina, ki ima svoje društvene prostore v Cvetlični ulici 28. Odbor vabi vse one čez 14 let stare mladeniče iz mesta, Krčevine in Lajtersberga, ki imajo muzikalni posluh in veselje do godbe, naj se v nedeljo, dne 22. decembra od 9.—12. ure dopoldne z dovoljenjem staršev prijavijo v društvenih prostorih za vpis. Izvolijo si lahko katerikoli godbeni instrument, bodisi pihala ali godbo na lok. Pouk se bo vršil pod spretnim vodstvom izbornega mladinskega kapelnika g. Frančiška Germ, ki je omladinsko godbo dvignil do častne višine. Društveni odbor bo istega dne sprejemal tudi dobro izvežbane godbenike ki bi želeli pristopiti kot izvršujoči člani Omladine. Sprejmejo se tudi mladeniči v odsek godbe na lok, k tamburaškemu, dramskemu in pevskega oddelka. Razen tega se sprejmejo dečki v kout na gosli in klavir ter v pevsko šolo. Najnižja ukovina se bo določila po dogovoru. Porabite ugodno priliko ter napravite starši otrokom veselje za božič. Odbor.

Izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru priredi v nedeljo dne 22. decembra tega leta ob 3. uri popoldne v Društvenem domu božičnico in obdarovanje revnih otrok in igró »Cvetlični venček božjemu Detetu«. Godba Katoliške omladine. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Naša mladina se zopet pripravlja za Božič, da razveseli ljubitelje lepih iger. Na Štefanovo se bo v priporočila krasna ljudska igra s petjem v petih dejanjih »Deseti brat«. Mnogim bo znan »Deseti brat« iz istoimenske povesti, ki jo je spisal Josip Jurčič in jo je izdala pred leti družba sv. Mohorja. Poiščite si doma »Desetega brata« ali pa ga dobite v društveni knjižnici ter ga prečitajte. Na Štefanovo pa po večernih vseh vseh, stari in mladi, v dvorano, kjer boste videli živo povest »Desetega brata«, Krjavlja in druge zanimive osebe na odru. Opozorite svoje znance in jih privedite seboj!

Sv. Marjeta nize Ptuj. Sosedje, domačini! Marsikak nastop telovadne družine vam je še v spominu, ki ga je priredila v poletju na travniku, pozimi pa v dvorani. Ta družina vas vabi, da pridete prijatelji in prijateljice na Štefanovo v dvorano k igri »Iz smrti v življenje«. — Vsi fantje se zahvaljujejo vsem, ki so pomagali v letih z najmanjšim, da so mogli izvrševati to kulturno delo v vseh panogah, katero je ostalo neizbrisno v srcih fantov, ki vam kličejo: Bog živi one, katerim je bila in je pri srcu vzgoja mladine!